

2006 ГОДИНА ЩЕ ПОСТАВИ ЗАСТРАХОВАТЕЛНИТЕ КОМПАНИИ ПРЕД НОВИ ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

На 8 декември 2005 г. Народното събрание прие Кодекса за застраховането (КЗ) на второ четене. С утвърждаването на КЗ страната ни изпълнява поетите ангажименти за хармонизиране на българското законодателство с европейското в областта на застраховането. В документа са въведени изискванията на 23 европейски директиви и е обединена цялостната правна уредба на застрахователната дейност. Окончателното приемане на кодекса ще либерализира пазара на задължителната застраховка „Гражданска отговорност“ от началото на 2006 г., а не от началото на 2007 г., както настояваха от Асоциацията на българските застрахователи (АБЗ).

ховане и особено по отношение на застраховката „Гражданска отговорност“ (подробности виж на стр. 2). Застрахователите по „Гражданска отговорност“ ще плащат и пропуснатите ползи, които са пряк резултат от непозволено увреждане, както и лихвите за забавено изплащане на обезщетението. Компаниите ще отговарят и за лихвите за забавяне, които съдът е постановил да бъдат платени от застрахования. Ако са привлечени в процеса, застрахователите ще плащат разходите по дела, водени срещу

техни за установяване на гражданската им отговорност.

При граждански иск от увреденото лице застрахованият е длъжен да иска привлечане на застрахователя в процеса, когато това е допустимо от закона. Застрахователят или определено от него лице може по упълномощаване от страна на застрахования да го представлява в съдебни производства или при извънсъдебно уреждане на претенции във връзка с гражданската му отговорност, когато това е в интерес и на зас-

трахователя.

От 2006 г. застраховката „Гражданска отговорност“ ще се сключва за срок от една година. Остава обаче възможността за разсрочено плащане на премията. В такъв случай стикерите ще удостоверяват и срока на валидност на полицата. Стикертът за платената еднократно полица ще бъде зелен на цвят, а при разсрочено плащане - червен. При внасянето на поредната вноска клиентът ще получава нов стикер. Наличието на застраховката ще се удостоверява и с полица, и със стикер. Стикерите ще бъдат издавани от Гаранционния фонд.

В случай че застрахованото лице не плати поредната вноска от разсрочената си премия, застрахователят може да намали застрахователната сума, да измени договора или да го прекрати. Компаниите ще пристъпят към подобни действия не по-рано от 15 дни от датата, на която застрахованият е получил писмено предупреждение, като то ще се счита за връчено и когато в полицата е указано какво ще направи застрахователят след изтичането на 15-дневния срок.

Ако застрахователно събитие настъпи, преди да е платена изцяло премията по задължителната полица, компанията може да удържи неиздължената част от цената на застраховката от бъдещото обезщетение. В случай на уговорка застрахователното покритие да започне, без да е платена цялата премия (или първата вноска, ако плащането е разсрочено), застрахователят има право да иска изплащането й със законната лихва от деня на забавянето.

Новост в кодекса е изискването застрахователят по „Каско“ да предяви вземанията си направо към застрахователя по „Гражданска отговорност“. Изричното записване на този текст се наложи от зачестилата практика съдилищата да отказват да разглеждат дела, заведени от платили обезщетение застрахователи по „Каско“ срещу компании, застраховали по „Гражданска отговорност“ виновния за пътно-транспортното произшествие (виж интервюто с Владимир Тодоров - председател на УС на Асоциацията за защита на застраховани и пострадали при ПТП, на стр. 6 в този брой). Това изискване цели да не бъдат занимавани застрахованите с регресните дела между застрахователите. Ако имуществото на причинителя на вредата е недостатъчно, застрахователят се удовлетворява след застрахования.

Полицата важи и при смяна на собствеността на автомобила. Новият собственник има право в едномесечен срок да избере нов застраховател и да прекрати действието на стария застрахователен договор.

Засега няма да бъде създаван обезпечителен фонд, който да плаща в случаите на фалит на застраховател, каквото предложение имаше преди второто четене на кодекса.

СЛАВИМИР ГЕНЧЕВ

Даниела Конова, председател на УС на Асоциацията на българските застрахователи специално за в. „Застраховател“

ДОКУМЕНТЪТ ЗАЩИТАВА РЕГУЛАТОРНИЯ ОРГАН ПРИ ФАЛИТ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛ

(Продължава от стр. 2)

Добре е все пак, че всички тези срокове са с едногодишен отлагателен срок, с изключение на постановките по задължителната застраховка „Гражданска отговорност на МПС“.

- Все пак дали застрахователите ще успеят да се вместят в тези срокове, включително и за тази застраховка?

- Това ще зависи от скоростта, с която КФН ще приведе съпътстващите наредби към кодекса, като Наредбата за актюерското обслужване, Наредбата за задължителното застраховане. Имам предвид, че от голямо значение е скоростта, с която ще бъдат синхронизирани поднормативните актове към закона, защото със същата скорост ще изпълнят задълженията си и застрахователите.

Особено важна е Наредба № 18, която максимално отразява въведената воля на държавата за отпадане на минималните тарифи по застраховката „Гражданска отговорност на МПС“. Надяваме се наредбата да може да продължи да действа и след 1 януари 2006 г. съвместно с новия кодекс, така че да не се получат сътресения от гледна точка на нормативна регулация, касаеща задължителното застраховане. Очакваме на 16 декември тя да бъде публикувана в Държавен вестник. Новото, което АБЗ записа в наредбата, е, че като облаги ще се смятат всички бонуси за безплатен бензин, технически прегледи и отстъпки по други видове застраховки.

Най-късно до 20 декември трябва да има необходимата нормативна база, въз основа на която застрахователите да обявят своите тарифи по задължителната застраховка, те да са в съответствие с действителната уредба и да започне подновяването и сключването на застрахователните договори.

- Все лично имате ли опасения за лош сценарий по отношение дъмпинг в цените по „Гражданска отговорност“, което пък да доведе до срив на пазара, нещо, което се е случило в съседна Румъния преди няколко години?

- Ако има силен регулаторен орган, който действа навреме, с ясно съзнание и правилната логика да изчисли очаквания размер на обезщетенията, дължими по застраховката на база проспективен метод, а не на база ретроактивен метод, каквото се прилага в момента и се твърди, че застрахователите нямат задължения - всички тези негативи ще се избегнат. Защото в действителност застрахователите имат задължения по имуществени и по не-

имуществени вреди, които са в доста големи размери. С други думи, регулаторният орган не бива да позволи да има нелогичен дъмпинг.

- А той как ще знае каква е реалната цена на застраховката?

- Ако не е наясно, нека провери каква е тя в другите държави. Все пак там едва ли искат да обрат своите граждани. Задължителната застраховка „Гражданска отговорност на МПС“ е застраховка, по която задължително настъпват събития. При нея задължително трябва да бъдат изплатени обезщетенията, така че неконтролируемостта на тарифата ще бъдат критични за българския застрахователен пазар.

- Означава ли това, че цените няма да бъдат ниски и няма да има разнообразие в тарифите на застрахователите?

- Няма откъде цените да бъдат ниски. Ако говорим за коректност на плащанията на всяка компания, не би следвало цените да се колебаят в големи граници, тъй като рискът е силно кумулативен.

В хода на обсъждането на кодекса у мен изкристализира мнението, че този кодекс е създаден така, че много добре защитава регулаторния орган в случай на фалит на застрахователна компания. Нека застрахователите да не забравят този факт. Една навременна реакция на регулаторния орган би позволила да има нормална конкурентна среда.

- Но след като няма да има специално създаден Обезпечителен фонд, при евентуален фалит на застраховател кой ще компенсира клиентите му?

- Трябва да се направи разлика между отнемане на лиценз и неплатежоспособност на една застрахо-

вателна компания. Както предвидено беше записано в проектокодекса, не е логично при отнемане на лиценз другите изрядни застрахователни компании да поемат пасивите. В същия момент при платежоспособност се разполага с активи, които могат да бъдат разпродадени, за да бъдат удовлетворени претенциите. Прецедентът в ЗК „Хилдън“ (т.е. „Юпитер“) е поради бездействието на държавата.

- След като все още не е изградена окончателно информационна система за връзка между Гаранционния фонд и МВР, каква е възможността категорично да се следи всеки автомобил за наличието на задължителната застраховка „Гражданска отговорност на МПС“?

- В системите между КФН, Гаранционния фонд и Дирекция „Пътна полиция“ има голям обмен на информация. Друг е въпросът за коректността й, тъй като тя трябва да бъде максимално достоверна и да съответства на данните за водача и моторното превозно средство. Ако пътна полиция започне по-динамични проверки и изпълнява поетите ангажименти при липсваща застраховка да спира автомобилите от движение, това ще има психологически ефект върху притежателите им.

- В какъв срок, след като бъде заловен шофьорът без застраховка ще се отнема правото за движение на автомобила?

- Веднага след установяване на нарушението автомобилът се спира от движение.

- Но вече е средата на месец декември, а продажбата на застраховката още не е започнала...

- Очаква се продажбата да започне след Коледните празници, което е огромно напрежение за всички застрахователи. Още от началото на месец декември текат конкурси за обществени поръчки, които почти са блокирани поради закъснението. Факт е, че държавата трябва да застрахова движимото си имущество до края на тази година, тъй като става дума за бюджетирани средства, които трябва да се изразходват. От друга страна, големите чуждестранни компании в България приключват работа преди Коледа и са свикнали да правят застраховките си за следващата година в началото на декември. Всички тези предпоставки водят до напрежение в бранша, но се надявам най-скоро нормативната база да се приеме, за да не осъмнем на първи януари само с 4-5 процента застраховани.

Интервю на
ИЛЕАНА СТОЯНОВА